

เฝ้าระวัง โรคแอนแทรกซ์ โรคติดต่อจากสัตว์สู่คน แค้นพบผู้ป่วยในลาวแล้ว 3 ราย

กรมปศุสัตว์ เตือน "โรคแอนแทรกซ์" ล่าสุดลาวพบผู้ป่วย 3 คน สาเหตุบริโภคเนื้อโค-กระบือดิบ พร้อมยกระดับป้องกันโรคเข้มงวดตามแนวชายแดน เตรียมพร้อมวัคซีน เน้นเกษตรกรหมั่นสังเกตอาการโค กระบือ แพะ แกะ หากป่วย-ตายผิดปกติ ห้ามฆ่าซาก ห้ามกิน ให้แจ้งปศุสัตว์ทันที

วันที่ 9 มี.ค.2567 นายสัตวแพทย์สมชวน รัตนมังคลานนท์ อธิบดีกรมปศุสัตว์ กล่าวว่ เมื่อวันที่ 7 มี.ค. 2567 ที่ผ่านมา มีรายงานข่าวต่างประเทศว่า พบผู้ป่วยโรคแอนแทรกซ์ 3 คน ที่เมือง สุขุมมา แขวงจำปาสัก ทางตอนใต้ของลาว โดยมีสาเหตุจากการบริโภคเนื้อโค-กระบือดิบ

โรคแอนแทรกซ์ (ANTHRAX)

เป็นโรคสัตว์ติดคนที่ร้ายแรงโรคหนึ่ง จึงนิยมเรียกโรคนี้ว่า "โรคกาฬ" โค กระบือ และแกะ ที่ป่วยเป็นโรคแบบเฉียบพลันมีลักษณะสำคัญคือ สัตว์ป่วยจะตายอย่างรวดเร็ว มีเลือดสีดำคล้ำไหลออกตาม ทวารต่างๆ ซากไม่แข็งตัว

สาเหตุและการแพร่โรค

โรคนี้มีสาเหตุจากเชื้อแบคทีเรียชื่อ แบซิลลัส แอนทราซิส (Bacillus anthracis) พบมากในช่วงการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล สัตว์ที่เป็นโรคนี้ส่วนมากเกิดจากการหายใจเอาสปอร์ของเชื้อแบคทีเรียที่ปนเปื้อนอยู่ในดินหรือหญ้าเข้าสู่ร่างกาย หรืออาจเกิดจากการกินน้ำและอาหารที่มีเชื้อปะปนอยู่เข้าไป แต่สัตว์จะเป็นโรคนี้โดยเชื้อเข้าทางบาดแผลได้เช่นกัน เมื่อเชื้อเข้าตัวสัตว์แล้วจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นกระจายอยู่ตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย พร้อมกับสร้างสารพิษขึ้นมาทำให้สัตว์ป่วยและตายในที่สุด ในระหว่างที่สัตว์ป่วยเชื้อจะถูกขับออกมาทั้งอุจจาระน้ำปัสสาวะหรือน้ำนม เมื่อทำการเปิดผ่าซาก เชื้อนี้เมื่อสัมผัสกับอากาศก็จะสร้างสปอร์หรืออาจเรียกได้ว่าเกาะหุ้มตัวในเวลาเวลา 2-3 ชั่วโมง เพื่อให้ตัวมันเองคงทนอยู่ในสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ กล่าวกันว่าสามารถอยู่ในดินได้นานกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีโอกาสที่จะเกิดโรคในที่แห้งเดิมได้อีกถ้าสภาวะแวดล้อมเหมาะสมในการเจริญเติบโตของเชื้อ และเชื้อคงทนในน้ำเดือนได้นานถึง 30 นาที

การรักษา

ทำการรักษาในขณะที่สัตว์เริ่มแสดงอาการ เช่น เมื่อพบสัตว์มีไข้สูง โดยให้ยาปฏิชีวนะ เพนนิซิลิน ในขนาด 1000 ยูนิตต่อน้ำหนักสัตว์ 1 กิโลกรัม หรือให้ออกซีเตตราไซคลิน ในขนาด 5 มิลลิกรัมต่อน้ำหนักสัตว์ 1 กิโลกรัม

ข้อควรระวัง

เมื่อสงสัยว่าสัตว์ตายด้วยโรคแอนแทรกซ์ โดยเฉพาะสัตว์ที่เพิ่งนำมาจากท้องถิ่นอื่นภายใน 10 วัน ให้รีบแจ้ง ปศุสัตว์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ท้องที่ทันที ไม่ควรเปิดชำแหละซาก เพราะจะทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อ ให้รีบเผาหรือฝังซากสัตว์ลึกๆ โยนปุ๋ยหมักหรือขี้เถ้าก่อนกลบหลุม ในท้องที่เคยเกิดโรคนี้ระบาด ควรฉีดวัคซีนให้สัตว์เลี้ยงทุกปี

อาการ

สัตว์เป็นโรคนี้แบบเฉียบพลันจะตายอย่างรวดเร็ว ภายในเวลา 1-2 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นแบบรุนแรงจะตายภายใน 1-2 วัน สัตว์จะมีอาการซึม หายใจเร็ว ลึก หัวใจเต้นเร็ว ใช้สูงประมาณ 107 องศาฟาเรนไฮต์ เยื่อชุ่มต่างๆ มีเลือดคั่งหรือมีจุดเลือดออก กล้ามเนื้อสั่นบวมน้ำตามล่ำตัว น้ำนมลดอย่างรวดเร็วและอาจมีเลือดปนหรือมีสีเหลืองเข้ม ท้องอืดและตายในที่สุด เมื่อสัตว์ตายจะมีเลือดสีดำคล้ำไหลออกตามทวารต่างๆ เช่น จมูก ปาก ทวารหนักหรือแม้แต่ขุมขน ซากสัตว์จะขึ้นอืดเร็ว ไม่แข็งตัว ถ้าทำการเปิดผ่าซากจะพบเลือดออกตามอวัยวะต่างๆ พบของเหลวสีน้ำเลือดภายในช่องอกและช่องท้อง ลำไส้อักเสบรุนแรงมีเลือดออก เลือดไม่แข็งตัวและม้ามขยายใหญ่เห็นได้ชัดเจน ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของโรคนี้ ในคนที่ทำการผ่าซากหรือบริโภคเนื้อสัตว์ป่วยด้วยโรคนี้แบบสุกๆ ดิบๆ จะพบแผลหลุมตามนิ้วมือ แขนหรือช่องปาก และมีอาการเจ็บปวดในช่องท้อง โรคนี้จะทำให้คนตายเสมอๆ

การควบคุมและป้องกัน

1. แยกสัตว์ป่วยออกจากฝูง
2. ฝังหรือเผาซากสัตว์ตลอดจนดินบริเวณที่สัตว์ตาย การฝังควรขุดหลุมลึกประมาณ 2 เมตร โยนปุ๋ยหมักบนตัวสัตว์ก่อนกลบดิน
3. ใช้น้ำยา ฟอรัมาลิน (Formalin) หรือ โซเดียมไฮดรอกไซด์ (Sodium hydroxide) 5-10% ราดฆ่าเชื้อ
4. กักดูอาการสัตว์ที่รวมฝูงกับสัตว์ป่วยหรือตาย
5. ฉีดวัคซีนให้สัตว์อายุตั้งแต่หย่านมขึ้นไป ในรัศมี 10 กิโลเมตร จากจุดเกิดโรค โดยฉีดทุกๆ 6 เดือน ติดต่อกันเป็นเวลา 5 ปี โค-กระบือ ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง ตัวละ 1 มิลลิลิตร หลังฉีดวัคซีนแล้วบริเวณที่ฉีดจะบวม และสัตว์มีไข้เล็กน้อย 2-3 วัน วัคซีนนี้ไม่ควรฉีดสัตว์กำลังตั้งท้องเพราะจะทำให้แท้งได้

